

Protokół ze zdalnego posiedzenia Rady Narodowego Instytutu Wolności
– Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Warszawa, 12 maja 2026 roku

12 maja 2026 r. odbyło się trzecie w tym roku posiedzenie III kadencji Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

W posiedzeniu udział wzięli:

1. Piotr Stec – Przewodniczący Rady NIW-CRSO;
2. Anna Czyżewska – Członkini Rady NIW-CRSO;
3. dr Ewa Gałka – Członkini Rady NIW-CRSO;
4. Daniel Prędkopowicz – Członek Rady NIW-CRSO;
5. Paweł Szewczyk – Członek Rady NIW-CRSO;
6. Michał Zorena – Członek Rady NIW-CRSO;
7. Monika Miłowska – Członkini Rady NIW-CRSO;
8. Alicja Gawinek – Członkini Rady NIW-CRSO;
9. Michał Braun – Dyrektor NIW-CRSO;
10. Ewa Kalbarczyk – Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO;
11. Adela Gąsiorowska – Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO;
12. Stefan Kołucki – Kierownik BPH NIW-CRSO;
13. Anna Wróblewska-Karasiuk – Kierowniczka BPKS NIW-CRSO;
14. Małgorzata Kazubska – Kierowniczka BKiA NIW-CRSO;
15. Joanna Nowicka – Główna specjalistka BKiA NIW-CRSO;
16. dr hab. Joanna Hołub-Iwan – Ekspert ds. badań jakościowych, EU Consult;
17. Oliwia Krawczyk – Starsza specjalistka BO NIW-CRSO.

Członkiniom i członkom Rady NIW-CRSO został przedstawiony następujący porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia, sprawy formalne, wyrażenie zgody na nagrywanie przebiegu posiedzenia oraz przyjęcie porządku obrad.
2. Przyjęcie protokołu z posiedzenia Rady III kadencji z 10.03.2026 r.
3. Informacja o wynikach głosowania w trybie obiegowym nad uchwałą nr 1/2026.

4. Omówienie projektu Regulaminu konkursu Fundusz Inicjatyw Międzynarodowego Roku Wolontariatu.
5. Omówienie projektu Regulaminu konkursu Inicjatywa „Pamięć pogranicza” Edycja 2026.
6. Prezentacja wyników ewaluacji:
 - diagnozy beneficjentów konkursu „WOW w NGO!” Korpusu Solidarności Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2030,
 - mid-term Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030,
 - bieżącej Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2021-2030 (NOWEFIO), priorytet 4,
 - bieżącej Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030,
 - bieżącej Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033, priorytet 1,
 - mid-term Rządowego Programu Wspierania Uniwersytetów Ludowych 2030,
 - bieżącej Rządowego Programu Wspierania Międzynarodowych Domów Spotkań.
7. Sprawy różne.
8. Zamknięcie posiedzenia.

Ad 1.

Posiedzenie otworzył Przewodniczący Rady NIW-CRSO Pan Piotr Stec. Wszystkie członkinie i członkowie Rady NIW-CRSO wyrazili zgodę na nagrywanie przebiegu spotkania. Porządek obrad został zaakceptowany.

Ad 2.

Protokół z posiedzenia Rady III kadencji z 10.03.2026 roku został przyjęty przez Radę NIW-CRSO.

Ad 3.

Pani Oliwia Krawczyk przedstawiła wyniki głosowania w trybie obiegowym nad uchwałą nr 1/2026 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu konkursu Rządowego Programu Polski Inkubator Rzemiosła na lata 2021-2030, edycja 2026. W głosowaniu udział wzięło 7 osób, z których wszystkie oddały głos za przyjęciem uchwały. Uchwała została podjęta w trybie obiegowym w dniu 24 kwietnia 2026 roku.

Pan Piotr Stec zapytał o przewidywany termin rozpoczęcia naboru w ramach programu PIR. Dyrektor Instytutu, Pan Michał Braun, wyjaśnił, że uruchomienie naboru będzie możliwe po uruchomieniu rezerwy przez Ministerstwo Finansów. Poinformował, że NIW oczekuje na sygnał z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w tej sprawie. Dodał, że Instytut od dłuższego czasu jest gotowy do ogłoszenia konkursu, jednak nadal nie otrzymał zgody na jego uruchomienie. Pan Michał Braun zwrócił się do Przewodniczącego Rady z prośbą o interwencję w tej sprawie. Pan Piotr Stec zadeklarował wsparcie, a Pan Paweł Szewczyk poinformował, że podejmie próbę uzyskania informacji w Ministerstwie Finansów na temat aktualnego stanu sprawy.

Ad 4.

Dyrektor Instytutu poinformował, że Kancelaria Prezesa Rady Ministrów zleciła Narodowemu Instytutowi Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego realizację dodatkowego zadania w postaci konkursu „Fundusz Inicjatyw Międzynarodowego Roku Wolontariatu”. W ramach zadania planowane jest przeprowadzenie konkursu grantowego, obejmującego wybór czterech operatorów małych grantów w czterech makroregionach Polski. Celem inicjatywy będzie promocja wolontariatu i aktywności społecznej, a także wzmacnianie zaangażowania obywatelskiego poprzez oddolne inicjatywy realizowane przez organizacje pozarządowe w całym kraju, wpisujące się w obchody Międzynarodowego Roku Wolontariatu. Budżet konkursu wyniesie ponad 2,5 mln zł i musi zostać zrealizowany oraz rozliczony do końca 2026 roku. Dyrektor dodał, że Instytut nadal pracuje nad doprecyzowaniem zapisów regulaminu, w szczególności we współpracy z Biurem Księgowości i Finansów oraz Biurem Prawnym.

Pan Michał Braun omówił warunki, jakie musi spełnić wnioskodawca ubiegający się o rolę regrantera. Wskazał, że oferent powinien posiadać doświadczenie w realizacji co najmniej jednego otwartego konkursu prowadzonego w trybie art. 16a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie albo doświadczenie w realizacji innego konkursu regrantingowego o zbliżonym charakterze, w szczególności finansowanego ze środków publicznych i obejmującego obszar realizacji zadania. W przypadku oferty wspólnej warunek ten musi spełniać co najmniej jeden z wnioskodawców. Ponadto wnioskodawca, a w przypadku oferty wspólnej wszyscy wnioskodawcy, powinni posiadać siedzibę na terenie makroregionu, w którym planują prowadzić działania, oraz być zarejestrowani nie później niż 31 grudnia 2024 roku, co zostanie potwierdzone we wniosku. Dyrektor poinformował również, że konkurs nie przewiduje wniesienia wkładu własnego. W ramach konkursu w każdym z czterech

makroregionów będzie można ubiegać się o dotację w wysokości 625 tys. zł a jej rozliczenie będzie częściowo prowadzone w formie ryczałtowej. Dodał także, że regulamin przewiduje katalog kosztów, które nie mogą być finansowane z dotacji, obejmujący m.in. wydatki majątkowe, rezerwy na pokrycie strat lub zobowiązań, a także koszty, które nie pozostają w jednoznacznym związku z realizacją zadania publicznego.

Pan Michał Zorena zapytał, na jakiej podstawie prawnej Instytut przewiduje zastosowanie rozliczenia w formie ryczałtu, wskazując, że jest to rozwiązanie interesujące i pożądane, choć ustawa o finansach publicznych nie przewiduje takiej formy wprost. Dyrektor Instytutu wyjaśnił, że nie jest to ryczałt w ścisłym znaczeniu, ponieważ w sprawozdaniu nadal konieczne będzie wyszczególnienie poszczególnych pozycji kosztowych. Dodał, że na etapie składania wniosku NIW nie wymaga szczegółowego opisu poszczególnych wydatków, jednak regulamin określa katalog kosztów kwalifikowalnych, co oznacza, że środki nie mogą zostać przeznaczone na cele inne niż przewidziane w projekcie.

Pan Stefan Kołucki, Kierownik Biura Programów Horyzontalnych, wyjaśnił, że NIW opiera możliwość stosowania tego rozwiązania na przepisach ustawy o działalności pożytku publicznego oraz aktach wykonawczych do tej ustawy. Wskazał, że podobne rozwiązanie jest stosowane przez PFRON, jednak po kontroli NIK doprecyzowano zasady rozliczania w taki sposób, aby możliwe było ustalenie, jakie koszty zostały poniesione w ramach przyznanych środków oraz czy dotacja została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem. Zaznaczył, że zastosowanie takiego mechanizmu jest możliwe pod warunkiem określenia w regulaminie zamkniętego katalogu kosztów. Pan Michał Zorena poparł ten kierunek, wskazując, że podobne rozwiązania są stosowane także w konkursach organizowanych przez Miasto Gdańsk, choć nadal pojawiają się wątpliwości dotyczące podstawy prawnej. Zwrócił się również z prośbą o udostępnienie dokumentów uzasadniających przyjęty tryb. Następnie poruszył kwestię kwalifikowalności ekwiwalentu za niewykorzystany urlop w ramach kosztów zatrudnienia, wskazując, że w praktyce zagadnienie to często budzi wątpliwości. Dyrektor Instytutu zadeklarował, że sprawdzi tę kwestię. Pan Stefan Kołucki wyraził opinię, że ekwiwalent za urlop może nie być kosztem kwalifikowalnym, jeśli nie pozostaje w bezpośrednim związku z realizacją zadania. Pan Michał Zorena zwrócił jednak uwagę, że w przypadku rozwiązania stosunku pracy ekwiwalent stanowi składnik wynagrodzenia, dlatego warto doprecyzować tę kwestię w regulaminie oraz skonsultować ją z radcami prawnymi NIW. Pan Michał Braun poinformował, że przekaże sprawę do konsultacji z Biurem Prawnym Instytutu.

Pani Alicja Gawinek zwróciła uwagę na potrzebę doprecyzowania zapisów dotyczących ryczału, wskazując na analogiczne rozwiązania stosowane w programie NOWEFIO. Pan Michał Braun podkreślił, że chodzi o ryczałt kosztów administracyjnych, a nie kosztów realizacji projektu. Pan Daniel Prędkopowicz zaznaczył, że przyjęte nazewnictwo nie oddaje w pełni charakteru tego mechanizmu, który w praktyce podlega weryfikacji, i wskazał na potrzebę dalszej dyskusji nad zasadami rozliczania kosztów. Podkreślił również konieczność doprecyzowania kwestii kwalifikowalności ekwiwalentu za niewykorzystany urlop oraz innych kosztów pracowniczych, które budzą rozbieżności interpretacyjne w trakcie różnych kontroli. Następnie Członek Rady zwrócił uwagę na krótki termin realizacji zadania i zasugerował jego wydłużenie o miesiąc, wskazując na niepewność co do harmonogramu ogłoszenia konkursu, wyboru ofert oraz rozliczenia grantów. Dodał, że przewidziana kwota 100 tys. zł na obsługę zadania może okazać się niewystarczająca, zwłaszcza przy ofertach wspólnych, krótkim czasie realizacji i wysokich kosztach zatrudnienia. Pan Michał Braun poinformował, że kwestie terminów oraz wysokości środków na obsługę zostały określone w zleceniu KPRM i nie podlegają konsultacjom, zaznaczając jednocześnie, że postulat szerszego stosowania ryczału pojawia się w dyskusjach nad zmianami ustawowymi, jednak nie uzyskał akceptacji Ministerstwa Finansów. W odniesieniu do kwestii kwalifikowalności kosztów pracowniczych zwrócił się do Pana Daniela Prędkopowicza o przekazanie opinii prawnych lub przykładów praktycznych, by można było ten temat poruszyć podczas posiedzenia Rady Działalności ds. Pożytku Publicznego. Pan Piotr Stec dodał, że termin 30 listopada jest terminem granicznym ze względu na obowiązek rozliczenia środków przez NIW wobec KPRM w ciągu 30 dni. W toku dyskusji wskazano również, że wcześniejsze doświadczenia związane z dłuższym terminem realizacji programu wiązały się z istotnymi trudnościami rozliczeniowymi.

Pan Daniel Prędkopowicz stwierdził, że problem ten dotyczy całości polityki państwa. Wskazał, że zmierza ona w kierunku rozwiązań, które były wcześniej krytykowane w związku z konkursami realizowanymi przez Ministerstwo Rodziny, w tym w ramach ASOS i projektów dla seniorów. Zwrócił uwagę, że konkursy na projekty jednoroczne są ogłaszane w połowie roku, podczas gdy MMS jest dopiero na etapie konsultacji, mimo że w analogicznym okresie roku poprzedniego był już zatwierdzony. Podkreślił również krytyczne głosy środowiska dotyczące siedmiodniowego terminu konsultacji. W jego ocenie po raz kolejny prowadzi to do działania w pośpiechu, mimo że jest to kolejna edycja programu. Przewodniczący Rady wyjaśnił, że KPRM złożyła dokumenty dotyczące 10-letniego MMS już w styczniu, jednak nie uzyskano zgody na program wieloletni i ostatecznie procedowany jest program jednoroczny. Wskazał, że w tej sytuacji konieczne jest szybkie działanie, co skutkuje skróconym terminem konsultacji do 7 dni. Dodał, że w obecnych warunkach możliwe są dwa podejścia: rezygnacja z dalszych działań albo przyspieszanie prac tam, gdzie to możliwe, mimo niezadowolenia

zarówno po stronie KPRM, jak i środowiska. Pan Piotr Stec przypomniał również, że w ubiegłym roku, mimo szybkiego procedowania konkursu, przeprowadzono trzy tury konsultacji, a regulamin został szczegółowo przeanalizowany. Zaznaczył, że było to możliwe dlatego, że nie występowały wówczas okoliczności decyzyjne uniemożliwiające realizację programu. Obecnie sytuacja jest odmienna, stąd przyjęty tryb działania.

Pani Anna Czyżewska powiedziała, że rozumie, iż to KPRM określa terminy i ramy finansowe, ale chciałyby wzmocnić głos Pana Daniela Prędkopowicza, że 100 tys. zł to kwota nierealna do racjonalnej obsługi programu regrantingowego i zapewnienia wsparcia dla realizatora. Wskazała, że skala zainteresowania może być bardzo duża, w samym województwie mazowieckim w podobnych konkursach składano kilkaset wniosków, a przy objęciu także województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego liczba ta może sięgnąć nawet około tysiąca. Dodała, że już sama ocena wniosków generuje znaczące koszty, a dodatkowo konieczne jest zatrudnienie co najmniej jednej kompetentnej osoby do obsługi programu, przy czym jedna osoba może nie wystarczyć do obsługi około stu projektów. Pan Daniel Prędkopowicz potwierdził, że nie widzi możliwości realizacji tego zadania w takich warunkach finansowych, wskazując na doświadczenia z realizacją NOWEFIO. Pani Anna Czyżewska zwróciła uwagę, że obniżanie stawek oznaczałoby zatrudnianie osób o niższych kompetencjach, co z kolei wymagałoby dodatkowego wsparcia tych osób. Pani Alicja Gawinek dodała, że za ocenę wniosku należy zapłacić co najmniej stawkę minimalną, a w praktyce często więcej, ponieważ analiza części wniosków zajmuje ponad godzinę. Podkreśliła również, że przy realizacji podobnych projektów odpowiedzialność za ich przebieg jest na tyle duża, że nie ma możliwości zatrudniania osób o niższych kompetencjach. Pani Anna Czyżewska zaproponowała przygotowanie stanowiska strony pozarządowej Rady NIW-CRSO, które pokazywałyby realne koszty prowadzenia programów regrantingowych. Pani Adela Gąsiorowska wskazała, że kwestie terminów i budżetu programu wynikają ze zlecenia, więc NIW nie może ich samodzielnie zmienić, jednak stanowisko członków Rady skierowane do Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego może być właściwą ścieżką dalszego działania. Dodała, że być może możliwa byłaby jeszcze zmiana treści zlecenia, ponieważ program ten nie wymaga pełnej procedury legislacyjnej.

Dyrektor Instytutu wskazał, że nie podziela w pełni przedstawionego stanowiska. Zwrócił uwagę, że nie ma konieczności zatrudniania osób wyłącznie z Warszawy, ponieważ zadania mogą być realizowane także przez osoby z mniejszych miejscowości, przy innych kosztach zatrudnienia. Dodał, że NIW i KPRM prowadzą z Ministerstwem Finansów szeroką dyskusję na temat zasadności regrantingu i że sygnał z sektora o niewystarczalności 20% środków na obsługę może zostać odebrany jako argument

przeciwko temu mechanizmowi. W jego ocenie warto raczej zastanowić się nad sposobami ograniczenia liczby składanych wniosków, m.in. poprzez lepsze określenie adresatów konkursu i zmianę podejścia do oceny. Pan Daniel Prędkopowicz zaznaczył, że krótszy okres realizacji programu oznacza wyższe koszty jego obsługi, podczas gdy w programach wieloletnich koszty te rozkładają się inaczej. Wskazał również, że ograniczanie liczby wniosków może zostać odczytane jako zniechęcanie organizacji do aktywności. Pani Anna Czyżewska podkreśliła, że w praktyce regranting służy przede wszystkim docieraniu bliżej do beneficjentów i wspieraniu lokalnych organizacji. Wskazała, że zapewnienie kompetentnej obsługi programu wiąże się z realnymi kosztami kadrowymi, niezależnie od miejsca zatrudnienia, a trudna sytuacja finansowa organizacji dodatkowo komplikuje realizację zadań w krótkim czasie. Zwróciła uwagę, że w podobnych konkursach skala zainteresowania jest bardzo duża, co wymaga odpowiednich zasobów organizacyjnych i kadrowych. Odniosła się także do problemu wykorzystywania sztucznej inteligencji przy pisaniu wniosków, sugerując rozważenie odpowiednich zapisów w regulaminie. Pan Michał Braun ocenił, że przygotowanie stanowiska Rady i przekazanie go do Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego może być dobrym rozwiązaniem. Wskazał również, że przy ograniczonych środkach konieczne może być zawężenie działań promocyjnych lub bardziej precyzyjne określenie grupy adresatów konkursu. Na zakończenie Dyrektor Instytutu dodał, że warto rozważyć także inne podejście do oceny wniosków.

Pani dr Ewa Gałka wskazała na potrzebę przeanalizowania możliwości uproszczenia zadań realizowanych przez operatorów, zwracając uwagę, że ich obecny zakres jest nadmiernie rozbudowany. Podkreśliła również zasadność rozważenia działań optymalizacyjnych w obszarze jakościowym. Następnie odniosła się do kryteriów wyboru, rekomendując ich ograniczenie. W jej ocenie konkurs powinien być dedykowany konkretnemu kierunkowi wsparcia, a zawężenie wymogów przyczyni się do zmniejszenia liczby składanych wniosków.

Pan Michał Zorena poinformował, że w Gdańsku na regranting przeznaczono 1,5 mln zł, a formularze wniosków zostały maksymalnie uproszczone. Wskazał, że wnioskodawcy, w tym grupy nieformalne, mogą prezentować swoje pomysły również w formie materiałów filmowych. Podkreślił, że niewielkie granty, np. w wysokości 5 tys. zł, mogą stanowić istotne wsparcie dla lokalnych inicjatyw. W związku z tym zasugerował rozważenie dalszego upraszczania procedur, obniżenia progu wejścia oraz ograniczenia wymogów dotyczących oceny projektów. Dodał, że w przypadku małych grantów Miasto Gdańsk rozważa model wzajemnej oceny projektów przez wnioskodawców. Odnosząc się do wykorzystania sztucznej inteligencji przy przygotowywaniu wniosków, wskazał na trudności związane z weryfikacją autorstwa dokumentów, podkreślając, że jest to wyzwanie dla wielu instytucji.

Pani Anna Czyżewska zwróciła uwagę, że w województwach warmińsko-mazurskim, podlaskim i mazowieckim przewiduje się złożenie około 1000 wniosków, spośród których wybranych zostanie około 100. Podkreśliła, że niezależnie od przyjętej formy oceny, analiza tak dużej liczby zgłoszeń wymaga znacznego nakładu pracy. Wskazała również, że Federacja Mazovia stosuje ocenę partycypacyjną, w ramach której wnioskodawcy wzajemnie oceniają swoje projekty, jednak także takie rozwiązanie generuje koszty związane z czasem pracy osób zaangażowanych w proces. Pan Michał Zorena stwierdził, że możliwości dyskusji nad wysokością dostępnych środków są ograniczone, choć możliwe jest zgłoszenie odpowiednich postulatów do instytucji zlecającej. Zaznaczył, że Rada powinna skupić się na zajęciu stanowiska wobec przedstawionej propozycji. Pani Anna Czyżewska podkreśliła znaczenie wypracowywania dobrych praktyk i standardów w zakresie oceny wniosków.

Pan Michał Braun powiedział, że należy pamiętać, że kompetencją Rady jest opiniowanie regulaminu, a nie zlecenia Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego. Zasugerował rozważenie wprowadzenia ograniczenia, zgodnie z którym omawiany konkurs byłby skierowany wyłącznie do podmiotów, które nie otrzymały dofinansowania w ramach programów NOWEFIO lub Fundusz Młodzieżowy.

Pan Piotr Stec zwrócił uwagę, że w przestrzeni publicznej pojawiają się głosy krytyczne wobec przeznaczania 20% środków na obsługę zadania, wskazujące na rzekomo wysokie koszty realizacji działań przez organizacje pozarządowe. Podkreślił, że tego rodzaju opinie nie należą do odosobnionych. Odnosząc się do procesu oceny wniosków, wskazał na rosnącą rolę sztucznej inteligencji, przywołując przykłady zagraniczne, gdzie rozważa się jej wykorzystanie do automatyzacji oceny dużej liczby projektów. Przewodniczący Rady zauważył, że KPRM i NIW podejmują działania na rzecz upowszechniania mechanizmu regrantingu w różnych programach. Podkreślił jednocześnie, że część środowisk postuluje ograniczenie lub rezygnację z tego narzędzia. W jego ocenie dyskusja powinna koncentrować się na wskazywaniu korzyści płynących z regrantingu oraz wypracowywaniu dobrych rozwiązań służących rozwojowi społeczności lokalnych i wzmocnieniu aktywności obywatelskiej.

Pani Adela Gąsiorowska zaproponowała rozwiązanie kompromisowe polegające na faktycznym zwiększeniu poziomu środków na obsługę zadania do 20%, wskazując, że taki poziom jest standardowo stosowany w konkursach NIW.

Pan Daniel Prędkopowicz zwrócił uwagę, że podobne wątpliwości pojawiały się przy wdrażaniu projektów grantowych finansowanych ze środków europejskich. Zaznaczył, że obecnie instrument ten jest powszechnie stosowany ze względu na swoją efektywność i dostępność dla odbiorców. Podkreślił również potrzebę promowania korzyści wynikających z regrantingu oraz zwrócił uwagę, że działalność organizacji pozarządowych nie powinna być utożsamiana wyłącznie z pracą wolontariacką.

Dyrektor Instytutu powrócił do omówienia regulaminu, przedstawiając katalog kosztów kwalifikowalnych w poszczególnych kategoriach budżetowych. Zwrócił również uwagę na wprowadzone przez NIW uproszczenie polegające na braku możliwości edytowania budżetu we wniosku oraz rezygnacji z konieczności szczegółowego doprecyzowywania poszczególnych kategorii kosztów.

Pan Daniel Prędkopowicz zapytał kiedy planowane jest ogłoszenie konkursu. Pan Michał Braun odpowiedział, że NIW czeka na ostatnie uwagi od Biura Prawnego i Biura Księgowości i Finansów, a następnie poprosi Przewodniczącego Rady o uruchomienie głosowania w trybie obiegowym nad uchwałą w sprawie zatwierdzenia Regulaminu konkursu Fundusz Inicjatyw Międzynarodowego Roku Wolontariatu. Jeszcze w maju planowane jest ogłoszenie konkursu, którego nabór ma potrwać 3 tygodnie. W czerwcu planowane jest przeprowadzenie oceny wniosków, natomiast realizacja projektów będzie mogła rozpocząć się od lipca. Pan Piotr Stec podziękował za dyskusję.

Ad 5.

Pan Stefan Kołucki, Kierownik BPH, poinformował, że NIW otrzymał od KPRM zlecenie realizacji drugiej edycji konkursu Inicjatywa „Pamięć pogranicza” Edycja 2026, stanowiącej kontynuację działań prowadzonych w roku ubiegłym. Wskazał, że inicjatywa obejmuje wsparcie organizacji społecznych i wspólnot działających na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i historycznego pogranicza polsko-ukraińskiego (województwa lubelskie i podkarpackie), w szczególności poprzez prace porządkowe na cmentarzach, inwentaryzację miejsc pamięci oraz działania edukacyjne, popularyzatorskie, warsztaty i wydarzenia. Poinformował, że budżet konkursu wynosi 1 mln zł, z czego 50 tys. zł przeznaczono na koszty zarządzania programem, ocenę wniosków, wizyty monitorujące, kontrole oraz działania informacyjne. Przewidziano wybór jednego operatora odpowiedzialnego za przeprowadzenie działań edukacyjnych, organizację konkursu oraz udzielanie mikrograntów na porządkowanie cmentarzy. Wysokość mikrograntów określono w przedziale od 5 do 15 tys. zł, a zakładanym efektem jest uporządkowanie ok. 50 cmentarzy. Realizacja zadania planowana jest do końca listopada br. Kierownik

BPH wskazał, że w poprzedniej edycji złożono dwie oferty, natomiast w bieżącej edycji nie przewidyje się dużego zainteresowania, choć możliwy jest jego wzrost ze względu na kontynuację programu i jego rozpoznawalność. Podkreślił konieczność zabezpieczenia środków na obsługę potencjalnie większej liczby wniosków. Następnie Pan Stefan Kołucki zaznaczył, że warunkiem udziału w konkursie jest doświadczenie w realizacji co najmniej jednego otwartego konkursu prowadzonego w trybie art. 18a lub zbliżonym. W regulaminie określono dwa kryteria strategiczne: pierwsze dotyczy wymogu, aby organizacja była zarejestrowana na obszarze objętym działaniami projektu, co ma zapewnić jej zakorzenienie lokalne i ułatwić realizację zadań; drugie odnosi się do doświadczenia w pracy ze społecznością lokalną na terenie realizacji projektu, w tym prowadzenia stałych, również niefinansowanych ze środków publicznych działań.

Pan Piotr Stec wskazał, że konkurs ma istotne znaczenie w kontekście narastającej agresji medialnej oraz niektórych wypowiedzi kierowanych wobec sąsiedniego kraju. Podkreślił, że inicjatywa ta stwarza przestrzeń do mówienia o wielokulturowości, a także o dobrej i trudnej pamięci, którą należy pielęgnować.

Pani Monika Miłowska zwróciła uwagę, że w regulaminie wskazano możliwość ubiegania się o dofinansowanie przez dwa podmioty tworzące partnerstwo, jednak zapis nie precyzuje jednoznacznie, że wymóg posiadania doświadczenia w zakresie regrantingu musi spełniać co najmniej jeden z partnerów. Zasugerowała doprecyzowanie, że w przypadku wniosku wspólnego warunek doświadczenia regrantingowego powinien być spełniony przez co najmniej jednego z wnioskodawców, a nie przez oba podmioty. Pan Michał Braun stwierdził, że jest to jak najbardziej zasadne. Pan Stefan Kołucki dodał przypis.

Następnie Pani Monika Miłowska zaproponowała zmianę w punkcie 2, podpunkcie 2 regulaminu, polegającą na zastąpieniu sformułowania „konserwatorskich” zapisem: „utworzenie ogólnopolskiej bazy danych zbierającej podstawowe informacje o nekropoliach (...)”. Pan Stefan Kołucki wskazał, że merytorycznie zgadza się z proponowaną zmianą, jednak nie jest ona możliwa do wprowadzenia, ponieważ zakres działań wynika bezpośrednio ze zlecenia KPRM. Pan Michał Braun dodał, że wystąpienie o zmianę do KPRM wydłużyłoby proces ogłoszenia konkursu i w obecnym terminie nie ma już na to przestrzeni.

Kierownik BPH zaznaczył, że nawet w przypadku uzyskania zgody KPRM w trybie natychmiastowym, konieczna byłaby również zmiana planu finansowego, co mogłoby trwać około trzech miesięcy, a w konsekwencji uniemożliwiłoby realizację konkursu w zakładanym terminie.

Pani Anna Czyżewska zapytała o możliwość realizacji działań po stronie ukraińskiej. Pan Piotr Stec wskazał, że zgodnie z zapisami konkursu nie ma możliwości finansowania działań realizowanych poza granicami kraju. Dodał, że w poprzedniej edycji po stronie ukraińskiej działania porządkowe na części cmentarzy zostały przeprowadzone przez grupę wolontariuszy jako inicjatywa o charakterze dodatkowym i niefinansowanym ze środków konkursu. Zaznaczył również, że środki w ramach programu mogą być wydatkowane wyłącznie na działania realizowane na terytorium kraju, a ewentualne finansowanie działań zagranicznych wiązałoby się z koniecznością stosowania odrębnych regulacji prawnych. Pani Adela Gąsiorowska uzupełniła, że analiza prawna przeprowadzona przez ekspertów NIW w poprzednim roku potwierdziła, iż ustawa o NIW ogranicza możliwość finansowania zadań realizowanych poza granicami kraju.

W związku z brakiem pytań Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie zatwierdzenia regulaminu konkursu „Inicjatywa Pamięć Pogranicza”, edycja 2026. W głosowaniu 7 osób było ZA, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się. Rada przyjęła uchwałę. Obecni podczas głosowania: 7 osób; głosowało 7 osób. Jedna osoba wyszła tymczasowo ze spotkania.

Ad 7.

Pan Piotr Stec w związku z koniecznością wcześniejszego opuszczenia spotkania postanowił o zamianie kolejności omawiania punktów. Punkt 8 agendy zostanie przedstawiony po punkcie 7. Następnie Przewodniczący Rady zaprosił do omówienia Spraw różnych.

Pan Daniel Prędkopowicz zapytał o harmonogram programu MMS. Pan Piotr Stec poinformował, że w celu umożliwienia ogłoszenia konkursu w maju konieczne było skrócenie okresu konsultacji regulaminu. Zgodnie z założeniami, rozstrzygnięcie konkursu planowane jest na koniec czerwca, podpisywanie umów na początku lipca, a realizacja projektów miałyby trwać do 30 listopada br. Pan Michał Braun doprecyzował, że rozpoczęcie oceny wniosków jest uzależnione od dostępności środków finansowych na koncie NIW, co wymaga uprzedniej zmiany planu finansowego zatwierdzanego przez Radę Ministrów. Wskazał, że dotychczas proces ten trwał nie krócej niż około dwóch miesięcy. Zaznaczył, że obecnie po stronie KPRM leży odpowiedzialność za zapewnienie sprawnego

uruchomienia programu. Przewodniczący Rady wyraził nadzieję na terminową realizację założeń programu.

Pan Piotr Stec poinformował, że jako Przewodniczący Rady NIW otrzymał pismo dotyczące umieszczenia na liście dofinansowanych organizacji podmiotu wskazanego warunkowo, w zależności od ewentualnego przesunięcia środków z pomocy technicznej. Wskazał, że decyzje w zakresie zmian alokacji należą do Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego, a nie Komisji Konkursowej, i poprosił o uwrażliwienie na takie sytuacje w przyszłości, ze względu na możliwe skutki formalne. Pani Adela Gąsiorowska poprosiła o doprecyzowanie, którego konkursu dotyczy omawiana sytuacja. Jednocześnie zaznaczyła, że podobna sytuacja miała miejsce jednorazowo w programie poradniczym i została wyjaśniona, a obecnie nie jest praktykowana. Pan Stefan Kołucki zaznaczył, że Komisja Konkursowa ma charakter opiniujący i nie może być ograniczana w swoich działaniach, natomiast kwestia dotyczy raczej procedowania po stronie organu rozstrzygającego konkurs, tj. NIW.

Ad 6.

Pani dr hab. Joanna Hołub-Iwan, Ekspert ds. badań jakościowych firmy EU Consult, przedstawiła prezentację nt. wyników ewaluacji. Szczegółowe raporty ze wszystkich przeprowadzonych ewaluacji dostępne są na stronie NIW-CRSO pod linkiem:

<https://niw.gov.pl/baza-wiedzy/raporty-i-analizy/ewaluacje/ewaluacje-zrealizowane-w-2025-r/>

Ad 8.

Pani Ewa Kalbarczyk, Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO, w imieniu Przewodniczącego Rady, podziękowała uczestnikom posiedzenia oraz zamknęła spotkanie.

Przewodniczący Rady Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Piotr Stec /podpisano elektronicznie/

Protokół sporządziła Oliwia Krawczyk.